

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7ECdo/19/2018
Identifikačné číslo spisu:	7604893300
Dátum vydania rozhodnutia:	27.03.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Elena Siebenstichová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:7604893300.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávnenej INKASO Pohľadávok, spol. s r.o., so sídlom vo Vranove nad Topľou, Hronského 2712, proti povinnému U. G., naposledy bývajúcim v K., F. XXXX/XX, o vymożenie 82,98 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp. zn. 11Er/117/2004, o dovolaní oprávnenej proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017 sp. zn. 12CoE/657/2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky z r u š u j e uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017 sp. zn. 12CoE/657/2016 a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „exekučný súd“) uznesením zo 17. júna 2016 č. k. 11Er/117/2004-11 zastavil exekúciu vedenú proti povinnému na vymożenie sumy 82,98 € s príslušenstvom podľa § 57 ods. 1 písm. m/ zákona č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok). Zastavenie exekúcie odôvodnil tým, že napriek tomu, že exekúcia bola vykonávaná na podklade rozhodnutia, ktorým bol priznaný nárok zo zmenky, oprávnená nepopísala rozhodujúce skutočnosti týkajúce sa vlastného vzťahu s povinným a ani nepredložila dôkazy na ich osvedčenie, hoci jej táto povinnosť vyplynula z ustanovenia § 243f ods. 1 v spojení s § 39 ods. 4 Exekučného poriadku v znení platnom v čase jeho rozhodovania, preto bol daný dôvod na zastavenie exekúcie podľa § 57 ods. 1 písm. m) v spojení s § 243f ods. 4 Exekučného poriadku.

2. Krajský súd v Košiciach (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie oprávnenej uznesením z 31. januára 2017 sp. zn. 12CoE/657/2016 uznesenie exekučného súdu o zastavení exekúcie potvrdil. Stranám náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Potvrdenie uznesenia exekučného súdu odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa i s jeho odôvodnením.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala oprávnená (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie,

ktoré odôvodnila dovolacím dôvodom uvedeným v § 421 ods. 1 písm. b) CSP, že rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená. Odvolaciemu súdu vyčítala nesprávne právne posúdenie veci v otázke správnej interpretácie a aplikácie ustanovenia § 243f ods. 1 a 4 Exekučného poriadku. Odvolací súd toto ustanovenie interpretoval a aplikoval v rozpore s ústavným princípom zákazu retroaktivity, keďže akceptoval zastavenie exekúcie exekučným súdom pre nesplnenie povinnosti, ktorú v čase nadobudnutia exekučného titulu nemala a ktorú ani splniť nemohla. Žiadala preto rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie, prípadne ho zmeniť a rozhodnúť o pokračovaní v exekúcii.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) po zistení, že dovolanie bolo podané včas, na to oprávneným subjektom zastúpeným v súlade s § 429 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že nie sú splnené procesné podmienky v dovolacom konaní na rozhodnutie o dovolaní.

5. Zo spisu dovolací súd zistil, že povinný zomrel dňa 24. januára 2017 (č. l. 66 spisu), teda ešte pred rozhodnutím odvolacieho súdu, ktorý rozhodol 31. januára 2017.

6. Podľa § 438 ods. 1 CSP na konanie na dovolacom súde sa primerane použijú ustanovenia o konaní pred súdom prvej inštancie, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 161 ods. 1, 2 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len „procesné podmienky“). Ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

8. Podľa § 61 CSP procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva. Podľa § 7 ods. 1 a 2 veta prvá Občianskeho zákonníka spôsobilosť fyzickej osoby mať práva a povinnosti vzniká narodením. Túto spôsobilosť má aj počaté dieťa, ak sa narodí živé. Smrťou táto spôsobilosť zanikne.

9. Procesnú subjektivitu má ten subjekt práva, ktorý disponuje spôsobilosťou na práva a povinnosti. V procesnom zmysle predstavuje procesná subjektivita tzv. procesnú podmienku. Procesnou podmienkou sa rozumie určitá danosť, ktorá musí existovať, aby súd vo veci mohol konať a rozhodnúť. Procesná subjektivita predstavuje procesnú podmienku strán sporu, ktorej neexistencia predstavuje závažnú vadu konania. V prípade, ak strana nedisponovala procesnou subjektivitou a v ktoromkoľvek štádiu konania sa ocitla bez právneho nástupcu, ide o neodstrániteľnú vadu konania s obligatórnym následkom zastavenia konania. Ak stranu sporu tvorí fyzická osoba, strata jej procesnej subjektivity je zároveň stratou spôsobilosti na práva a povinnosti (právnej subjektivity). Súd na takúto skutočnosť prihliada kedykoľvek počas konania.

10. Z uznesenia Okresného súdu Spišská Nová Ves zo 6. novembra 2018 sp. zn. 9D/114/2018 dovolací súd zistil, že dedičské konanie po nebohom povinnom, zomrelom dňa 24. januára 2017, okresný súd zastavil pre nemajetnosť podľa § 188 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku.

11. Návrh na vykonanie exekúcie podala oprávnená súdnemu exekútorovi 10. júna 2004 a 17. júna 2016 okresný súd zastavil exekúciu, ktoré rozhodnutie odvolací súd 31. januára 2017 potvrdil. V danom prípade však povinný stratil dňom smrti procesnú subjektivitu vystupovať ako účastník exekučného konania. Nedostatok procesnej podmienky v podobe absencie procesnej subjektivity je nedostatkom neodstrániteľným. Z uvedeného vyplýva, že v čase rozhodovania odvolacieho súdu, povinný už nemal spôsobilosť mať práva a povinnosti a jeho procesná subjektivita zanikla jeho smrťou, odvolací súd tak konal so zomrelým účastníkom.

12. Pokiaľ teda odvolací súd pri svojom rozhodovaní považoval povinného za stranu sporu, vykazuje

taký postup súdu a také rozhodnutie znaky procesnej vady konania, na ktorú bolo potrebné v zmysle § 161 ods. 1 CSP prihliadnuť. V prípade, že v konaní dôjde k vade takejto povahy, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť.

13. Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP).

14. Keďže v čase rozhodovania odvolacieho súdu nebola splnená základná procesná podmienka konania - podmienka procesnej subjektivity povinného, dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Košiciach z 31. januára 2017 sp. zn. 12 CoE 657/2016 podľa Čl. 4 ods. 1 Základných princípov CSP s poukazom na ust. § 438 a ust. § 161 CSP zrušil (ust. § 449 ods. 1 CSP rieši situáciu zrušenia rozhodnutia dovolacím súdom v prípade, ak dovolací súd dospeje k záveru, že dovolanie je dôvodné, čo nie je tento prípad, preto dovolací súd na základe tohto výslovného ustanovenia CSP nerozhodol) a podľa ust. § 450 CSP vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie zohľadňujúce skutočnosť, že povinný dňa 24. januára 2017 zomrel a že dedičské konanie po povinnom ako poručiteľovi bolo zastavené pre jeho nemajetnosť. V novom rozhodnutí rozhodne odvolací súd (s prihliadnutím na okolnosti daného prípadu, ktorým je úmrtie povinného) podľa ust. § 453 ods. 3 CSP aj o trovách dovolacieho konania.

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.